
האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

חופש העיתונאות וחופש העיתונאי - 50981

תאריך עדכון אחרון 08-09-2021

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 2

תואר: בוגר

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: תקשורת ועיתונאות

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 2022

סמסטר: סמסטר ב'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): פרופ' מוטי נייגר

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: motti.neiger@gmail.com

שעות קבלה של רכז הקורס: יום ב, 11:30-12:30

מורי הקורס:

תאור כללי של הקורס:

חופש העיתונות וחופש העיתונאים הם נשמת אפה של החברה הדמוקרטית, כתנאי יסוד לקיומה ולפעולתה. בשיעור נעסוק, בין היתר, בנושאים הבאים: המודלים השונים ליחסי גומלין בין התקשורת לבין מוסדות אחרים בחברה, בעיקר מול המוסד הפוליטי והמוסד המשפטי; נעקוב אחר התפתחות ערכי חופש הביטוי וחופש העיתונות בעולם; נחקור את חופש העיתונות בישראל, את התהליכים שעיצבו אותו לאורך השנים ואת החוקים והפסיקות שהגדירו אותו; נבחן את חופש הביטוי וחופש העיתונות מול ערכים חברתיים אחרים (ערכי בטחון, זכויות הפרט); נעמיק בסוגיות של אתיקה עיתונאית תוך שאנו קושרים אותן באתגרי העיתונות ושוק התקשורת באמצעות מקרי בוחן שונים הנוגעים בשאלות עכשוויות כמו תביעות השתקה, אמון הציבור ("News Fake"), עיתונאים ברשתות חברתיות ועוד. במקביל לזאת, בהתאם לאופיו של הקורס, נחבר את תכני השיעור לסוגיות אקטואליות הנוגעות ישירות בשאלות של מעורבות השלטון באמצעי התקשורת ("הון-שלטון-עיתון"), לחצים כלכליים ומדיניות תקשורת בישראל.

מטרות הקורס:

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

- א. להעריך את תרומתה של תקשורת חופשית לביסוס דמוקרטיה מהותית.
- ב. להבין סוגיות מרכזיות הנוגעות למאבקים על חופש הביטוי, ועל האיזון בין חופש העיתונות לערכים אחרים.
- ג. להכיר חקיקה ופסיקה מרכזית בתחום חופש העיתונות. הן טקסטים בסיסיים בתחום זה, והן טקסטים חדשים הנוגעים לשינויים חברתיים-טכנולוגיים.

דרישות נוכחות (%):

80

שיטת ההוראה בקורס: שילוב בין שיעורים מוקלטים שישלחו לפני השיעור לסטודנטים לבין מפגשים סינכרוניים שיעסקו בדיון ומענה לשאלות.

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

- נושא 1: מהו חופש העיתונות
- נושא 2: מבט היסטורי: האם יכול השלטון לטכנולוגיה?
- נושא 3: מבט מוסדי על חופש העיתונות
- נושא 4: על מה מבוסס חופש העיתונות? - חופש העיתונות כמהות ערכית וכתשתית משפטית
- נושא 5: צנזורה צבאית וסודיות
- נושא 6: חופש העיתונות ותקנוני אתיקה
- נושא 7: הבעת עמדות בשידור וברשתות חברתיות

מפגש 8: חופש העיתונות והפרקטיקה העיתונאית: חסיון מקורות ותביעות השתקה
מפגש 9: חופש העיתונות וחופש הביטוי - מהן ההגבלות בחוק?
נושא 10: סיכום: חופש העיתונות בעידן של הצפת מידע וחדשות כזב

חומר חובה לקריאה:
יימסרו בתחילת הסמסטר

חומר לקריאה נוספת:

הערכת הקורס - הרכב הציון הסופי :
מבחן מסכם בכתב/בחינה בעל פה 100 %
הרצאה 0 %
השתתפות 0 %
הגשת עבודה 0 %
הגשת תרגילים 0 %
הגשת דו"חות 0 %
פרויקט מחקר 0 %
בחנים 0 %
אחר 0 %

מידע נוסף / הערות:

המטלה המסכמת תהיה בחינת בית, שתמסר לסטודנטים לאחר תום הסמסטר ב-11/7/22 ותוגש במודל הקורס כשלושה ימים לאחר תאריך קבלת המבחן, ב-14/7/22. שימו לב: מכיוון שמדובר במבחן בית, אין מועדים נוספים לבחינה.